

1 Indledning

De generelle bemærkninger redegør for Esbjerg Kommunes økonomiske situation og giver et indblik i de overordnede økonomiske forudsætninger for det tekniske budgetforslag 2018 og overslagsårene 2019-21.

Læsevejledning

Bemærkningerne indledes med en beskrivelse af budgetprocessen, som den er forløbet indtil nu og oplysninger om tidsplanen frem til budgetvedtagelsen den 9. oktober 2017. Derefter følger en økonomisk status med en beskrivelse af budgetforslagets samlede økonomi. Den økonomiske status indeholder desuden en række noter til budgetforslagets hovedposter. De generelle bemærkninger afsluttes med en beskrivelse af forudsætningerne for budgetforslaget.

2 Budgetprocessen

Lovgrundlag

Økonomiudvalget udarbejder forslag til det kommende årsbudget ledsaget af budgetoverslagsår, jf. Styrelseslovens § 37.

Det økonomiske grundlag

Grundlaget for budgetforslaget er budgetrammerne fra overslagsårene i det vedtagne budget 2017 justeret for lovændringer, nye byrådsbeslutninger, ændrede skøn for priser, lønninger og indkomster samt konsekvenserne af økonomiaftalen for 2018 mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening.

Langsigtede økonomiske målsætninger

Kommunerne skal udarbejde langsigtede økonomiske målsætninger. Esbjerg Kommune har derfor udarbejdet en økonomiske politik følgende fem økonomiske målsætninger:

- Overskud på den ordinære drift på 200 mio. kr. (strukturel balance, ordinær drift).
- Overskud på det skattefinansierede resultat på 30 mio. kr. (strukturel balance inkl. anlæg).
- Positiv kassebeholdning.
- Den gennemsnitlige kassebeholdning skal ligge over 450 mio. kr.
- Den finansielle egenkapital må ikke forringes i budgetperioden.

Den politiske proces

Resultatet af Budgetforslag 2018-21 har været forelagt kommunens respektive fagudvalg og behandles 1. gang i byrådet den 4. september 2017 kl. 17.00.

I august måned udarbejder Direktionen forslag til budget-i-balance, som præsenteres for byrådet den 4. september i forbindelse med byrådsmødet.

Den tværgående politiske prioritering påbegyndes primo september, med opstart på et budgetseminar den 5. september 2017 for det samlede Byråd, hvor Budgetforslaget drøftes sammen med mulige nye initiativer med henblik på både op- og nedprioriteringer. Økonomiudvalget varetager frem til 2. behandlingen den 9. oktober den endelige tværgående prioritering af budgettet.

3 Økonomisk status

Budgetforslaget for 2018-21 bygger på sidste års budget og dets forudsætninger samt en revurdering af disse. Økonomien er også justeret som følge af regnskabsresultatet for 2016 samt budgetrevisionerne 30/9 2016 og 30/3 i 2017. Derudover indgår årets økonomiaftale mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening i det økonomiske grundlag.

Strukturelt underskud/overskud

Budgetforslagets tal fremgår af tabel 1 på side 5, og den viser, at Esbjerg Kommune har et overskud på den ordinære drift som ligger over de 200 mio. kr. årligt, der er målet i den økonomiske politik. I 2018 er overskuddet 224 mio. kr., i 2019 er overskuddet 204 mio. kr. men overskuddet i 2020 og 2021 er på henholdsvis 227 mio. kr. og 219 mio. kr.

Når de skattefinansierede anlægsudgifter indregnes er der et strukturelt underskud på 44 mio. kr. i 2018 stigende til et overskud på 49 mio. kr. i 2021. Denne udvikling skyldes, at der er indarbejdet væsentlig flere anlægsudgifter i starten af budgetperioden som følger af forskydninger fra 2016 og 2017. Kommunens mål er et overskud på 30 mio. kr. på den strukturelle balance inkl. anlæg.

Den strukturelle balance er udtryk for om skatteindtægter og generelle tilskud kan finansiere de skattefinansierede drifts- og anlægsudgifter. Der bør være et overskud på den strukturelle balance til at understøtte opretholdelse af en positiv kassebeholdning herunder til finansiering af afdrag på tidligere optagne skattefinansierede lån.

Kasseforbrug

I 2018 er der budgetlagt med et væsentligt kasseforbrug, 114 mio. kr., da et stort anlægsbudget resulterer i et underskud på den strukturelle balance. I overslagsårene er der budgetlagt med et kasseforbrug på 149 mio. kr. i 2019 og en opsparring i 2020 på 142 mio. kr., og en opsparring på 2,6 mio. kr. i 2021. Kassebeholdningen pr. 1. januar 2018 er beregnet til at udgøre 445 mio. kr. og med det budgetlagte forbrug forventes den at udgøre 322 mio. kr. ultimo 2021. Dermed ligger kassebeholdningen inden for den økonomiske målsætning på området.

Serviceramme

I økonomiaftalen mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening er aftalt en ramme for kommunernes serviceudgifter med udgangspunkt i udgiftsloftet tillagt prisfremskrivninger og lovændringer. Den kommunale serviceramme løftes med 300 millioner kroner i 2018 i forhold til 2017 til prioritering af borgernær kernevelfærd. For Esbjerg Kommune svarer dette til 6 mio. kr. årligt, i alt 24 mio. kr. for hele budgetperioden.

Økonomiaftalen indeholder endvidere et finansieringstilskud til kommunerne i 2018. Esbjerg Kommune har fået en større andel af finansieringstilskuddet i 2018 end i 2017 svarende til ca. 43 mio. kr. Disse midler indgår ligeledes i budgetforslagets samlede likviditet for 2018. Det samlede finansieringstilskud er ca. 106 mio. kr.

Esbjerg Kommunes samlede serviceramme udgør 5.000 mio. kr. i 2018.

I budgetforslaget udgør kommunens serviceudgifter 4.944 mio. kr. Udgifterne ligger dermed 56 mio. kr. under den vejledende serviceramme, som er udmeldt fra KL.

Hvis kommunerne under ét overskrider servicerammen reduceres bloktilskuddet med op til 3 mia. kr. Dette gælder såvel i budgetlægningen som ved regnskabsafslutningen. Det er i budgetforslaget forudsat, at kommunerne overholder servicerammen.

Anlægsramme

I årets økonomiaftale forudsættes anlægsinvesteringer på 17 mia. kr. for kommunerne samlet set. Dette indebærer dermed et løft i forhold til aftalen for 2017 på ca. 0,6 mia. kr. Det svarer til en forbedring i Esbjerg Kommune på ca. 40 mio. kr. over hele budgetperioden. Esbjerg Kommunes forholdsvise befolkningsmæssige andel af anlægsrammen er 340 mio. kr. De kollektive rammer for kommunernes anlægsinvesteringer drøftes på en række kommende borgmestermøder i løbet af september måned (KL's faseopdelte budgetlægning).

Regeringen og KL er enige om, at det er en central forudsætning for økonomiaftalen, at den aftalte kommunale anlægsramme i 2018 overholdes i både budgetterne og regnskaberne.

Af hensyn til de offentlige finanser og efterlevelse af budgetloven er der fastsat et loft over de kommunale investeringer i 2018. Dermed er 1 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af, at kommunernes budgetterede anlægsudgifter holder sig inden for den aftalte anlægsramme under hensyntagen til det samlede budgetterede niveau for drifts- og anlægsudgifter.

Budgetforslaget holder sig inden for de udmeldte service- og anlægsrammer.

I Esbjerg Kommunes økonomiske politik er der fastsat en målsætning om et anlægsniveau på 170 mio. kr. årligt. I Budgetforslaget er der indarbejdet skattefinansierede anlægsprojekter for 268 mio. kr. i 2018. I 2019 er der anlægsprojekter for ca. 223 mio. kr. mens der i årene 2020 og 2021 er der budgetteret med 170 mio. kr. i hvert af årene. I 2020 og 2021 er der en anlægspulje på i alt ca. 196 mio. kr. der kan disponeres med ca. 77 mio. kr. i 2020 og 119 mio. kr. i 2021.

Konklusion, økonomisk status

Intet råderum

Inden sommerferien blev byrådet orienteret om, at økonomien samlet set forventes at være status quo i forhold til budgetvedtagelsen sidste år og at dette betyder, at der stort set ikke er råderum til ny drift. Nu er økonomiaftalen indarbejdet og meldingen er stort set den samme.

Det økonomiske grundlag for budget 2018-2021 kan sammenfattes i følgende punkter, idet der henvises til måltallene i kommunens økonomiske politik:

- Esbjerg Kommune har et fornuftigt budgetgrundlag for den kommende budgetperiode. Der er således mulighed for at opretholde et uændret serviceniveau frem mod 2021, indenfor rammerne af kommunens økonomiske politik.
- Esbjerg Kommune går ind i den kommende budgetperiode med en fornuftig og lettere styrket likviditet, hvilket bl.a. skal ses i sammenhæng med regnskabet for 2016. Nøgletallene for kommunens likviditet ligger pænt over de fastlagte målsætninger i alle årene frem mod 2021.
- Nøgletallene for kommunens driftsoverskud ligger tæt på eller over de fastlagte måltal i budgetperioden 2018-2021. Det betyder, at der er et tilstrækkeligt overskud på den ordinære drift til at finansiere et nettoanlægsprogram på ca. 170 mio. kr. om året, samtidig med at der afdrages på den skattefinansierede gæld. Esbjerg Kommune budgetterer imidlertid med noget højere anlægsprogram i budgetperiodens første 2 år. Derfor ligger det skattefinansierede resultat også under de fastlagte måltal i 2018 og 2019. Som følge heraf budgetteres der med et relativt stort forbrug af kassen i 2018 og 2019 til finansiering af det høje anlægsniveau svarende til i alt ca. 263 mio. kr. Selv om der budgetteres med et kassetræk i 2018 og 2019 ligger måltallene for kommunens likviditet fortsat over de fastlagte måltal i alle årene frem mod 2021. Det høje anlægsniveau i starten af budgetperioden skal bl.a. ses i sammenhæng med, at en række anlægsprojekter er udskudt fra 2017 til 2018/2019. Det er også i disse år, at Esbjerg kommune påbegynder arbejdet med Esbjerg Strand (fase 1) og Krebsstien (plejeboliger).
- Driftsoverskuddet i budgetforslaget ligger tæt på de fastlagte måltal frem mod 2021. Derfor vil der kun være et meget begrænset råderum til at igangsætte nye driftsinitiativer i forbindelse med de kommende forhandlinger. Den vejledende servicevækststramme for Esbjerg Kommune i 2018 udnyttes også næsten

- fuldt ud med budgetforslaget. Det betyder, at der også vil være visse rammemæssige begrænsninger i forhold til en vækst i kommunens serviceudgifter i 2018.
- Det bemærkes, at de afledte merudgifter til en ændret demografi ikke er indarbejdet i budgetforslaget. I lighed med tidligere år drøftes disse merudgifter først i forbindelse med de kommende budgetforhandlinger. Direktionen vil indarbejde merudgifterne i budget i balance. Merudgifterne til demografi forventes at ligge i størrelsesordenen ca. 44 mio. kr. over hele budgetperioden 2018-2021.
 - Det bemærkes, at antallet af flygtninge til Esbjerg Kommune er lavere end forventet – både i 2017 og for 2018-2021. I forbindelse med de kommende forhandlinger (og direktionens arbejde med et budget i balance) vil der derfor ske en tilpasning af udgifterne til flygtninge. Samlet set forventes udgiftsniveauet til flygtninge at kunne reduceres med ca. 51 mio. kr. frem mod 2021. Denne tilpasning er ikke indeholdt i budgetforslaget, men vil fremgå af direktionens forslag til et budget i balance.
 - Budgetforslaget indeholder en udsponderet anlægspulje til nye anlægsinvesteringer på i alt 196 mio. kr. – fordelt med 77 mio. i 2020 og 119 mio. kr. i 2021. Puljen henstår til de politiske forhandlinger i september måned. Puljen vil kunne disponeres indenfor rammerne af den økonomiske politik.
 - Budgetforslaget indeholder et højt anlægsniveau i 2018. Det betyder, at kommunens basisbudget forlods lægger beslag på en stor del af kommunens forventede anlægsramme i 2018. De kollektive rammer for kommunernes anlægsinvesteringer drøftes på en række kommende borgmestermøder i løbet af september måned (KL's faseopdelte budgetlægning). På grund af det høje anlægsniveau i budgetforslaget må det forventes, at der vil være begrænsede muligheder for at budgetlægge nye anlægsprojekter i 2018.
 - Budgetforslaget tager højde for konsekvenserne af årets økonomiaftale mellem KL og Regeringen. Konsekvenserne af de aftalte løft i økonomiaftalen vedrørende borgernær service, øget anlægsniveau og moderniserings- og Effektiviseringsprogrammet er indarbejdet i budgetforslaget. Isoleret set er disse aftal punkter positive for Esbjerg Kommune. Økonomiaftalen indeholder endvidere et finansieringstilskud til kommunerne i 2018. Esbjerg Kommune har fået en større andel af finansieringstilskuddet i 2018 end i 2017 svarende til ca. 43 mio. kr. Disse midler er alle tilført kommunekassen, og indgår dermed i de økonomiske nøgletal i budgetforslaget.
 - Budgetforslaget indeholder en forudsætning om, at finansieringstilskuddet til kommunerne videreføres frem mod 2021. Der er således budgetlagt med en forventet indtægt på ca. 64 mio. kr. om året i perioden 2019-2021. Budgetforslaget indeholder endvidere en negativ budgetpost vedrørende Moderniserings- og Effektiviseringsprogrammet på ca. 20 mio. kr. i 2018 stigende til ca. 60 mio. kr. Udmøntningen af MEP skal drøftes politisk i forbindelse med de kommende budgetforhandlinger og i forbindelse med budgetlægningen for 2019.
 - Budgetforslaget opererer med et uændret niveau i 2018 for skat og grundskyld.

Kommentarer til hovedtallene i budgetforslaget

I nedenstående tabel findes hovedtallene i budgetforslaget via en oversigt over den strukturelle balance. De enkelte punkter uddybes i noter efterfølgende.

Økonomisk status

Tabel 1: Strukturel balance med noter, Budgetforslag 2018-21, mio. kr.

Note	Positive tal angiver udgifter Negative tal(-) angiver indtægter I mio. kr.	Budget	-----Budgetoverslag -----		
		2018	2019	2020	2021
	SKATTEFINANSIERET				
	Indtægter				
1	Tilskud og udligning	-2.034,4	-1.929,6	-1.896,7	-1.866,5
2	Udviklingsbidrag	15,5	15,7	16,1	16,5
3	Skatter	-5.355,3	-5.553,9	-5.758,3	-5.976,1
	Indtægter i alt	-7.374,2	-7.467,8	-7.638,8	-7.826,1
	Driftsudgifter, netto				
4	Driftsudgifter - rammebelagt	4.944,1	4.866,0	4.833,1	4.843,6
5	Driftsudgifter - ikke rammebelagt	2.210,1	2.226,2	2.231,6	2.236,7
	I alt	7.154,3	7.092,2	7.064,7	7.080,3
6	Pris- og lønstigning	0	170,5	344,0	523,7
7	Nettorenter	-4,4	1,1	3,0	3,0
	Driftsudgifter i alt	7.149,9	7.263,7	7.411,8	7.607,0
	STRUKTUREL BALANCE, ordinær drift (+ = underskud)	-224,4	-204,0	-227,0	-219,1
	Skattefinansieret anlæg				
8	Anlægsudgifter, skattefinansieret	168,3	155,6	191,7	190,8
	Kommunal grundkapital, ældreboliger	6,0	7,6	0,5	0
	I alt	174,4	163,2	192,2	191,2
	Jordforsyning				
	Salg af jord	-57,4	-51,3	-77,3	-76,5
	Køb af jord og byggemodningsarbejder	151,3	110,8	55,1	55,3
	I alt	93,9	59,5	-22,2	-21,2
	Pris- og lønstigning	0	0	0	0
	Skattefinansieret anlæg, i alt	268,3	222,7	170,0	170,0
	STRUKTUREL BALANCE, incl. Anlæg (+ = underskud)	43,9	18,6	-57,0	-49,1
	FORBRUGERFINANSIERET				
9	Forsyningen				
	Drift (indtægter - udgifter)	-0,7	14,8	-0,3	0,7
	Anlæg (indtægter - udgifter)	0	0	0	0
	Pris- og lønstigning	0	0	0	0
	Forsyningen i alt	-0,7	14,8	-0,3	0,7
10	Ældreboliger - forbrugerfinansiering				
	Drift (indtægter - udgifter)	-42,6	-42,6	-42,6	-42,6
	Ydelse på lån	46,9	40,0	40,3	41,2
	Låneoptagelse	-22,9	0	-136,4	0
	Anlæg ældreboliger	54,4	68,3	3,2	2,6
	Pris- og lønstigning	0	0	0	0
	Ældreboliger i alt	35,7	65,6	-135,4	1,2
	Resultat af det forbrugerfinansierede område	35,1	80,5	-135,7	1,9
	Finansiering				
11	Finansforskydninger	86,1	11,4	10,3	10,1
12	Låneoptagelse	-105,9	-22,4	-23,9	-26,3
13	Afdrag på lån	55,0	61,0	63,8	66,0
	Finansiering i alt	35,2	50,0	50,1	49,8
	Kasseforbrug	114,2	149,1	-142,7	2,7
	Kassebeholdning primo året	444,9	330,7	181,6	324,2
	Kasseforbrug jv. ovenfor	-114,2	-149,1	142,7	-2,7
	Kassebeholdning ultimo året	330,7	181,6	324,2	321,6

Note 1	Generelle tilskud og udligning
<i>Generelle tilskud</i>	<p>Staten understøtter kommunernes økonomi via årets økonomiaftale, hvor kommunerne tildeles et bloktilskud inkl. et balancetilskud som er udtryk for det bloktilskud, som kommunerne tildeles for at afbalancere den samlede økonomi.</p> <p>I 2018 modtager Esbjerg Kommune 2,036 mia. kr. i tilskud og udligning.</p>
<i>Højere finansierings-tilskud i 2018</i>	<p>I 2018 er der givet et finansieringstilskud på 3,5 mia. kr. til kommunerne. Det samlede finansieringstilskud på 3,5 mia. kr. fordeles i lighed med sidste år efter tre kriterier: 1,5 mia. kr. fordeles efter befolkningstallet, 1 mia. kr. gives til kommuner med strukturel ubalance, og 1 mia. kr. gives til kommuner med et lavt beskatningsgrundlag pr indbygger. (Dvs. under 176.700 kr. pr. indbygger.) Esbjerg Kommune har et beskatningsgrundlag pr. indbygger på 176.478 kr.</p> <p>I 2017 fik Esbjerg Kommune kun andel i de to første puljer, men i 2018 får kommunen også andel i den sidste pulje vedrørende lavt beskatningsgrundlag. Det betyder, at kommunes andel af finansieringstilskuddet øges fra ca. 64 mio. kr. til ca. 106 mio. kr. i 2018. Budgetforslaget indeholder en forudsætning om at finansieringstilskuddet til kommunerne videreføres frem mod 2021. Der er således budgetlagt med en forventet indtægt på ca. 64 mio. kr. om året, samt at det højere finansieringstilskud på ca. 42 mio. kr. indgår i budgetforslagets samlede likviditet for 2018, men ikke for den resterende budgetperiode.</p>
<i>Øvrige justeringer af bloktilskuddet</i>	<p>De socioøkonomiske kriterier er opdateret og udviser et marginalt fald, hvilket indikerer "at det går bedre i Esbjerg Kommune". Faldet i socioøkonomiske udgiftsbehov medfører et mindre udgiftsbehov og dermed faldende nettoudligning.</p> <p>Hertil kommer, at det demografiske udgiftsbehov også er faldende bl.a. som følge af, at indbyggertallet i Esbjerg Kommune stadig er faldende i forhold til landsudviklingen. Begge forhold medfører alt andet lige et fald i det beregnede udgiftsbehov og dermed en reduktion i udligningen i forhold til tidligere. I økonomiaftalen er der sket bloktilskudsreguleringer vedr. lånepuljer, PL, anlægsniveau budgetgaranti, renter m.v.</p>
Note 2	Grundbidrag til Regionen
	<p>Kommunerne betaler et kommunalt udviklingsbidrag til regionerne vedrørende sundhedsområdet på 131 kr. pr. indbygger, svarende til godt 15 mio. kr. for Esbjerg Kommune.</p>
Note 3	Skatter
	<p>Det er forudsat i budgetforslaget at indkomstskat er budgetteret med statsgaranti for udskrivningsgrundlaget i 2018 og en beregnet skattegaranti i overslagsårene. Beregningen for 2019-21 er gennemført med KL's skøn for udvikling i udskrivningsgrundlaget for 2016.</p> <p>I 2018 er der budgetteret med, at Esbjerg Kommune får skatter for 5,355 mia. kr.</p>
<i>Skatteprocenter</i>	<p>Der er budgetteret med uændrede skatteprocenter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Indkomstskatteprocent på 25,6 - Grundskyldspromille på 25,29
<i>Indkomstskat i alt og andre skattearter</i>	<p>Skatter udgør langt størstedelen af kommunens indtægter med et samlet provenu på 5,35 mia. kr. i 2018 fordelt på følgende skattetyper:</p>

Tabel 2: Oversigt over budgetterede skatter

mio. kr. i løbende priser	2018	2019	2020	2021
Indkomstskat	-4.888,6	-5.057,0	-5.239,1	-5.433,0
Grundskyld	-343,8	-363,7	-385,1	-408,2
Dækningsafgift af offentlige ejendomme	-8,7	-9,2	-9,8	-10,4
Øvrige skatter	-12,8	-12,2	-12,2	-12,2
Selskabsskat	-101,4	-111,8	-112,1	-112,3
I alt	-5.355,3	-5.553,9	-5.758,3	-5.976,1

Nedenfor er ændringer siden sidste års budgetlægning beskrevet for de enkelte skattearter. Samlet set er der tale om et fald i indtægterne på hhv. 33 mio. kr. og 7 mio. kr. i 2018 og 2019 og en stigning på 6 mio. kr. i 2020. Dette dækker bl.a. over fald i grundskylden for alle årene, som følge af fastfrysningen ved Finansloven for 2017, og et fald i indkomst- og selskabsskatterne for 2018.

Indkomstskat

Set i forhold til overslagsårene i budget 2017, er der et mindre provenu fra indkomstskatter på netto 14 mio. kr. i 2018 og merindtægter med hhv. 2 mio. kr. og 18 mio. kr. i 2019 og 2020. Faldet kan henføres til at landsudviklingen ikke er så god som vurderet ved budget 2017-20, og det forhold at indbyggertallet ikke har udviklet sig så positivt som budgetlagt i 2017-20. En del af nedgangen i 2018 kompenseres via øget bloktilskud, idet kommunerne under ét kompenseres for det mindre provenu, der er i indkomstskatterne via øget bloktilskud, og Esbjergs andel heraf udgør ca. 9 mio. kr. i 2018. Reguleret for ændringer i bloktilskud kan der netto opgøres tab for årene 2018-20 med hhv. 5, 15 og 18 mio. kr. i årene 2018-2020 i forhold til budget 2017-20.

Da skatteindtægten indgår i udligningen, udlignes op til 93 pct. af dette tab i forbindelse med udligningen.

Pulje vedr. skatteforhøjelser kan søges

I økonomiaftalen er afsat en ramme på 200 mio. kr. til skatteforhøjelser. Kommunerne kan søge ministeriet om fritagelse for evt. individuel sanktion som følge af en samlet kommunal skatteforhøjelse. Økonomiudvalget skal inden den 1. september vurdere om kommunen skal ansøge puljen. Emnet drøftes på Økonomiudvalgets møde den 21. august 2017.

Grundskyld

I Esbjerg Kommune falder indtægterne fra grundskyld med 11 mio. kr. i 2018, 10 mio. kr. i 2019 og 11 mio. kr. i 2020 i forhold til budget 2017-2020. Dette fald kan henføres til at Regeringen, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti i 2016 besluttede at fastfryse grundskylden for 2017 på det nominelle niveau for 2015. Stigningen i grundskylden for 2017 på op til 6,6 pct. blev dermed aflyst. Kommunerne bliver i 2017 kompenseret individuelt for det mindre provenu, mens kommunerne fremadrettet kompenseres kollektivt via øget bloktilskud. For Esbjerg kommune medfører fastfrysningen, de nye skøn over grundskyldsprovenuet og compensationen via bloktilskuddet samlet set en merindtægt på 3 mio.kr. i 2018 og mindre indtægter på 3 mio. kr. i de følgende år.

Dækningsafgift af offentlige ejendomme

Dækningsafgiften af offentlige ejendomme falder med ca. 0,3 mio. kr. i Esbjerg Kommune i 2018-2020 i forhold til budget 2017-20. På landsplan er der imidlertid et væsentligt større fald, som følge af vurderingsændringer der er foretaget efter klager over tidligere års ejendomsvurderinger, og derfor er udviklingen i Esbjerg kommune positiv uanset faldet. Netto en gevinst på ca. 3 mio. kr. efter bloktilskud.

Øvrige skatter

Øvrige skatter er dødsboskat og ”professorskot”. Indtægterne herfra er uændrede i forhold til budget 2017-20. I bloktilskuddet for 2018-2021 er indtægterne kun ændret marginalt, og den samlede virkning for budgetperioden er 1 mio.kr. i merindtægt.

Selskabsskat

I forhold til 2017 er selskabsskatterne for 2018 i Esbjerg kommune faldet fra 1,39 pct. til 1,35 pct. af landets samlede selskabsskatter, hvilket er marginalt under det gennemsnitlige niveau siden kommunesammenlægningen. Selskabsskatterne for 2018 er 7 mio. kr. mindre end budgetteret ved budget 2017-20, men da selskabsskatterne også er faldende på landsplan kompenseres kommunen for 3 mio. kr. via bloktilskuddet, og netto kan tabet opgøres til 4 mio. kr. i 2018.

Selskabsskatterne for 2018 fremskrives for 2019-21 med den forventede stigning på landsplan, i forhold til det gennemsnitlige niveau siden kommunesammenlægningen, og netto er der ingen ændringer i forhold til budget 2017-20.

Der foretages en mellemkommunal udligning af selskabsskatterne med 50 % af forskellen i forhold til landets gennemsnitlige selskabsskat, og derfor får justeringerne kun minimal virkning i 2018-21.

Note 4

Rammebelagte områder

Rammebelagte områder

Esbjerg Kommunes nettodriftsudgifter er opdelt i hhv. rammebelagte områder og ikke-rammebelagte områder. Rammebelagte områder er de store serviceområder som skoler, dagpasning, ældreområdet, handicapområdet, veje m.v. samt administration. De rammebelagte opgaveområder er omfattet af rammestyling, hvor det blandt andet forudsættes, at de vedtagne budgetter ikke overskrides i løbet af året – se også beskrivelse af bevillingsmæssige regler.

Esbjerg Kommunes rammebelagte områder er i overensstemmelse med Økonomi- og Indenrigsministeriets definition af serviceområder.

Serviceramme

Servicerammen og nettoudgifterne på de rammebelagte områder er sammenlignet i nedenstående tabel. Heraf fremgår, at servicerammen i det foreliggende budgetforslag er overholdt i alle år.

Tabel 3: Oversigt over servicerammen og serviceudgifter

	2018-priser, mio. kr.	2018	2018	2019	2020
Serviceramme		5.000	5.000	5.000	5.000
Serviceudgifter (rammebelagte områder)		4.944	4.866	4.833	4.844
Rammeafvigelse (- = ledig ramme)		56	134	167	156

Budgetændringer siden sidste års budgetlægning

De rammebelagte serviceudgifter tager udgangspunkt i budgetoverslagsårene i sidste års budget. Serviceudgifterne korrigeres som følge af nye pris- og lønskøn, byrådsbeslutninger og lovændringer.

Ændrede udgifter som følge kommunens seneste befolkningsprognose indgår som ændringsforslag til 2. behandlingen af budgettet, hvor der ligeledes indgår nye skøn for udvikling af flygtninge.

Note 5

Ikke-rammebelagte områder

Ikke-rammebelagte områder

Ikke-rammebelagte områder er primært områder som førtidspension, kontanthjælp, sygedagpenge og arbejdsmarkedsforanstaltninger, herunder forsikrede ledige m.v., hvor udgifterne er meget konjunkturfølsomme og lovregulerede og derfor vanskelige at påvirke.

Der er fortsat pres på udgifterne under beskæftigelsestilskuddet. Ligesom de sidste par år er der en ubalance på beskæftigelsestilskuddet. For at imødegå dette er der afsat en afbalanceringspulje. De afsatte puljer til afbalancering vil få særlig opmærksomhed i de kommende år, herunder ikke mindst som følge af refusionsomlægning og udligningsreform.

Note 6 Pris- og lønfremskrivning

Esbjerg kommune anvender KL's pris- og lønskøn. Budgetforslaget er i 2018 fremskrevet med KLS skøn pr. art fra marts måned 2017 og årene 2018-20 er fremskrevet med KLS generelle skøn fra juni måned 2017.

Tabel 4: KL's pris- og lønskøn

	2018	2019	2020	2021
Lønninger	2,5	2,5	2,5	2,5
Priser	2,11	2,11	2,11	2,11
Løn og priser	2,4	2,4	2,4	2,4

Note 7 Nettoerter

Kalkulationsrenten for 2018 er fastsat til 2,0 pct., stigende med 0,5 pct. årligt over perioden 2019-2021 for de likvide midler. Fast forrentet gæld er budgetlagt med den faktiske rente og disse udgør størstedelen af den langfristede gæld. Resterende variabelt forrentede lån er fastsat til 2,0 pct. i 2018 stigende med 0,5 pct. årligt i perioden 2019-2021. Forrentning af lån optaget i CHF er budgetlagt med en forventet kurs på 720.

Note 8 Skattefinansierede anlægsbeløb

Årets økonomaftale indeholder aftale om anlægsinvesteringer for 17,0 mia. kr. i 2018

Det samlede anlægsbudget

Kommunens anlægsbudget består primært af byggemodning og andre skattefinansierede investeringer samt investeringer i ældreboliger. De samlede investeringer fremgår af tabellen nedenfor.

Tabel 5: Oversigt over Esbjerg Kommunes totale anlægsbudget

	2018-priser mio. kr.	2018	2019	2020	2021
Skattefinansierede anlæg		174,4	163,2	192,2	191,2
Jordforsyning		93,9	59,5	-22,2	-21,2
Skattefinansieret anlæg		268,3	222,7	170,0	170,0
Ældreboliger		35,7	65,6	-135,7	1,9
Anlæg i alt		304,0	288,3	34,3	171,9

I Esbjerg Kommunes økonomiske politik er der fastsat en målsætning om et skattefinansieret anlægsniveau på 170 mio. kr. årligt (ex. Ældrebolig).

Anlægsoversigt

Anlægsbudgettet er uddybet i oversigten over anlægsinvesteringer til budgetforslaget.

Note 9 Forsyningsvirksomheder

På området findes politikområdet Affald, som er ved at spare op til passiv drift på Måde Deponi. Områdets har de seneste år oparbejdet et overskud, som nu forventes betalt tilbage til forbrugerne. I 2019 er der budgetteret med reovering af Måde genbrugsplads med 14,8 mio. kr.

Note 10 Ældreboliger

På ældreboligområder er der budgettet med lånoptagelse på opførelse af boliger på Bøge Alle og Krebsestien. Se note 12 vedr. lånoptagelse.

Note 11 Finansforskydninger

Finansforskydninger udviser en stor udgift i 2018 på 86 mio. kr. som primært kan henføres til grundkapitalindsud til almene boliger med 78 mio. kr. Hertil kommer en årlig udgift på knap 8 mio. kr. i 2018-2021 som vedrører Boligforsyningen.

Note 12 Lånoptagelse

*Lånoptagelse
begrænset*

Lånoptagelsen er budgetteret i henhold til lånebekendtgørelsen. På det skattefinansierede område kan der som tidligere bl.a. lånes til jordkøb, byfornyelse, forbedring af beboelsesejendomme og ikke mindst de anlægsudgifter til Esbjerg Strand der kan henføres til den kommunale lystbådehavn, som medfører forholdsvis store lånerammer i 2017 og 2018, heraf bl.a. 85 mio. kr. i 2018.

Oversigt over budgetteret lånoptagelse fremgår af nedenstående tabel:

Tabel 6: Oversigt budgetteret lånoptagelse

	2018-priser, mio. kr.	2018	2019	2020	2021
Lånoptagelse vedr. ældreboliger		22,9	0,0	136,4	0,0
Skattefinansieret lånoptagelse		105,9	22,4	24,0	26,3
I alt		128,8	22,4	160,4	26,3

Der er i 2018 indarbejdet lånoptagelse til etablering af 18 tidssvarende boliger på Bøge Allé 15-17, som opføres efter ældreboliglovgivningen, og i 2020 er der indarbejdet lånoptagelse til ældreboligerne i forbindelse med Krebsstien. Lånerammen for årene 2018-2021 er udnyttet fuldt ud.

Lånepulje til effektiviseringer

I forbindelse med økonomiaftalen er der afsat en lånepulje på 250 mio. kr. målrettet investeringer med effektiviseringspotentiale. Økonomi- og Indenrigsministeriet er ansøgt om lånedispensation til investeringer indenfor Dagtilbud vedr. Fyrparken og sammenlægning af Ådalsparken og Åmosehuset med samlet 19 mio. kr. Forslaget vil indgå i direktionens forslag til budget i balance, og i budgetforslaget er det forudsat, at Esbjerg Kommune ikke modtager noget fra denne pulje.

Lånepulje til større strukturelle investeringer på borgernære områder

Der er afsat en lånepulje på 400 mio. kr. målrettet kommuner med behov for større strukturelle investeringer på de borgernære områder. Der er ansøgt om lånedispensation på samlet 10 mio. kr. til ombygning af Auraskolen, Sønderris og renovering af klublokaler i Klub Bøndergårdsvej. Lånepuljen er tiltænkt vanskeligt stillede kommuner. Forslaget vil indgå i direktionens forslag til budget i balance, og i budgetforslaget er det forudsat, at Esbjerg Kommune ikke modtager noget fra denne pulje.

Ordinær lånepulje på 200 mio. kr. og pulje på 500 mio. kr. til trængte kommuner

Der er desuden afsat en ordinær lånepulje på 200 mio. kr. og en lånepulje på 500 mio. kr. til styrkelse af likviditeten i vanskeligt stillede kommuner. Beløb fordeles efter ansøgning og Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil i vurderingen bl.a. lægge vægt på kommunernes likviditetsmæssige situation pr. juni 2017. Det er i budgetforslaget forudsat, at Esbjerg Kommune ikke modtager noget fra disse puljer.

Note 13 Afdrag på lån

Afdrag

Afdrag er konsekvensrettet i forhold til den budgetterede lånoptagelse, og i forhold til en forventet fremtidig kurs på lån i CHF på 720. Afdragene udgør årligt mellem 55-66 mio. kr. i 2018-2021. I forhold til budget 2017-2020 er niveauet stadig svagt stigende pga. ny lånoptagelse.

Den økonomiske politik er fastlagt ud fra en forventning om årlige nettoafdrag på ca. 30 mio. kr. Da niveauet for nettoafdrag er stigende og ved budget 2018-21 ligger på knap 40 mio. kr. bør pejlemærkerne i den økonomiske politik drøftes i den kommende byrådsperiode.

Note 14

Kassebeholdning

Kassebeholdningen forventes at udgøre 445 mio. kr. primo januar 2018.

Kassebeholdning inkl. opsparede midler

Kassebeholdning er primo 2018 445 mio. kr. Budgetforslaget resulterer i et kasseforbrug på 114 mio. kr. i 2018 og 149 mio. kr. i 2019. I 2020 tillægges der kassen 142 mio. kr., og i 2021 er der budgetteret med mindre kasetræk på 2,6 mio. kr. I budgetperioden er der et samlet kasetræk på 123 mio. kr. Den budgetterede kassebeholdning ultimo 2021 forventes derfor at udgøre knap 322 mio. kr. Der er for hele budgetperioden et samlet kasetræk på 123 mio. kr.

Tabel 7: Oversigt Kasseforbrug

	Kasseforbrug	114,2	149,1	-142,7	2,7
	Kassebeholdning primo året	444,9	330,7	181,6	324,2
	Kasseforbrug jv. ovenfor	-114,2	-149,1	142,7	-2,7
	Kassebeholdning ultimo året	330,7	181,6	324,2	321,6

4 Budgetforudsætninger

Økonomiaftalen mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening

Aftalen mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening om den kommunale økonomi er udgangspunktet for kommunernes budgetlægning. Aftalen betyder i hovedtræk:

- Der ydes et finansieringstilskud i 2018 på 3,5 mia. kr.
- Der afsættes en anlægsramme til kommunerne på 17,0 mia. kr.
- Der afsættes en særtilskudspulje til vanskeligt stillede kommuner på 350 mio. kr.
- Der afsættes lånepulje på 250 mio. kr. målrettet effektiviseringer
- Der afsættes lånepulje på 400 mio. kr. målrettet strukturelle investeringer på borger-nære områder
- Der afsættes lånepulje på 500 mio. kr. til styrkelse af likviditeten i trængte kommuner
- Betinget bloktilskud på 3 mia. kr. både i budget og regnskab vedrørende overholdelse af driftsrammen
- Betinget bloktilskud på 1 mia. kr. vedr. overholdelse af anlægsrammen i budgettet
- Ingen midtvejsregulering i 2017
- Grundkapitalindskuddet fastholdes på 10 pct. i 2018
- Skattesanktion ved stigning i skatten
- Mulighed for at nogle kommuner hæver skatten inden for en ramme på 200 mio. kr., hvis andre kommuner sætter skatten tilsvarende ned
- Tilskud til skattenedsættelser indenfor en ramme på 450 mio. kr.

De direkte konsekvenser af økonomiaftalen er indarbejdet i budgetforslaget. Kls tilsvarende vurdering af overslagsårene er ligeledes indarbejdet.

Kommunens egne budgetforudsætninger

Budgetforslaget er ud over de centralt fastsatte bestemmelser reguleret for kommunens egne forudsætninger for budgetlægningen:

- Kls pris- og lønskøn pr. marts 2017 er anvendt uden reduktion i budgetoplægget, som i udgangspunktet er reduceret med en rammebesparelse svarende til undladelse af prisfremskrivning på art 2 og 4
- Kls indkomstskøn anvendes
- Forslag til byggemodningsplan er indarbejdet
- Nuværende forudsætning om, at opsparede driftsmidler fra det foregående regnskabsår først anvendes efter budgetperioden videreføres
- Der er budgetteret med maksimal lånoptagelse jf. lånebekendtgørelsen
- Der budgetteres med 25-årige fastforrentede serielån, der optages ultimo året

Lovændringer er ikke beregnet konkret endnu

Økonomiske konsekvenser af lovændringer på rammebelagte områder, som kompenseres via lov- og cirkulæreprogrammet, er reserveret som en udgiftspulje på politikområdet "Administration" til senere fordeling inden 2. behandling af budgetforslaget.

Befolkningstallet forventes at falde

Befolkningsprognosens hovedtal kan ses i tabel 7. Det faktiske befolkningstal var 1. januar 2017 115.905 personer. Prognosen viser et stigende befolkningstal i Esbjerg Kommune fra 115.653 1. januar 2018 til 117.288 primo 2027. Der forventes en stigning i befolkningstallet i budgetperioden 2018-21, og det forventede befolkningstal ultimo 2021 udgør 117.274. Befolkningstallet vedr. børn og de aldersgrupper, der er de største skatteydere, falder svagt i budgetperioden. Men antallet af ældre ser ud til at stige markant i de kommende år. I befolkningsprognosen er der indarbejdet nye skøn for udvikling af flytninge.

Tabel 7: Befolkningsprognose 2017-2027

Alder	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
0 år	1.260	1.180	1.194	1.205	1.210	1.219	1.216	1.206	1.194	1.185	1.175
0-2 år	3.645	3.644	3.651	3.610	3.640	3.672	3.674	3.661	3.639	3.619	3.589
3-5 år	3.711	3.680	3.705	3.737	3.767	3.785	3.740	3.754	3.763	3.772	3.769
6-17 år	16.019	15.838	15.732	15.753	15.710	15.729	15.735	15.748	15.664	15.652	15.590
18-24 år	10.924	10.534	10.181	9.841	9.595	9.482	9.475	9.401	9.448	9.451	9.493
25-39 år	19.929	20.062	20.506	20.981	21.314	21.647	21.762	21.731	21.689	21.665	21.588
40-64 år	39.055	38.873	38.606	38.463	38.347	38.202	37.976	37.727	37.469	37.264	37.051
65-79 år	17.648	17.873	18.203	18.470	18.704	18.875	18.975	19.030	19.001	18.959	18.950
80+ år	4.974	5.150	5.337	5.497	5.665	5.881	6.134	6.383	6.684	6.986	7.258
Total	115.905	115.653	115.921	116.353	116.742	117.274	117.471	117.437	117.357	117.368	117.288